

ONDERZOEK IN HET KADER VAN DE FLORA- EN FAUNAWET EN NATUURWETGEVING VOOR HET UITBREIDEN VAN EEN WOONWAGENCENTRUM BIJ DE VISSERSVERKORTING TE WESTDORPE

Rapport 2008-1

ONDERZOEK IN HET KADER VAN DE FLORA- EN FAUNAWET EN NATUURWETGEVING VOOR HET UITBREIDEN VAN EEN WOONWAGENCENTRUM BIJ DE VISSERSVERKORTING TE WESTDORPE

Opdrachtgever:

Gemeente Terneuzen
afdeling milieu en natuur
contactpersoon dhr. S. De Froy
Postbus 35
4530 AA Terneuzen

Datum: 28 januari 2008

Uitgevoerd en opgesteld door:

Adviesbureau Wieland
Liniestraat 13
4561 ZS Hulst

© Niets uit deze rapportage mag gekopieerd worden zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

INHOUD

1 INLEIDING.....	4
1.1 Aanleiding en doel onderzoek.....	4
1.2 Beoordelingskader.....	4
1.3 Verantwoording.....	6
1.4 Opzet beoordeling.....	7
2 BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE EN VOORGENOMEN ACTIVITEITEN.....	8
2.2 Voorgenomen activiteit.....	8
3 HUIDIGE ECOLOGISCHE WAARDEN.....	9
3.1 Beschikbare inventarisatie gegevens.....	9
3.1.1 Natuurloket.....	9
3.1.2 Overige bekende inventarisatiegegevens en veldverkenning.....	10
3.2 Samenvattende informatie over de soortgroepen	11
4 VERWACHTE EFFECTEN OP NATUURWAARDEN.....	13
4.1 Gebiedsbescherming.....	13
4.2 Effecten van de voorgenomen activiteiten.....	13
4.3 Ontheffing.....	13
4.4 Conclusies.....	13

Bijlage 1 Globaal rapport Natuurloket en kaart Natuurgebiedsplan

Bijlage 2 Informatie Flora- en faunawet

Bijlage 3 Kaart van het werkgebied

Bijlage 4 Verslag zoogdierenonderzoek

1 INLEIDING

1.1 *Aanleiding en doel onderzoek*

De gemeente Terneuzen is voornemens om bij de Vissersverkorting te Westdorpe een bestaand woonwagencentrum uit te breiden. Voor deze activiteit geldt een onderzoeksplicht in het kader van de Flora- en Faunawet. De Flora- en faunawet beschermt aangewezen dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. Door een ingreep kunnen er in of nabij het plangebied schadelijke handelingen voor natuurwaarden plaatsvinden. Hierdoor kunnen er verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit kan ontheffing verlenen van de verbodsbepalingen indien aan bepaalde ontheffingscriteria is voldaan.

Naast de soortenbescherming dient tevens onderzocht te worden of gebiedsbescherming van toepassing is. Daarbij is het onderzoek in het bijzonder gericht op een eventuele aanwezigheid van speciale beschermingszones in het kader van Natura 2000 (voorheen de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). De Natura 2000 richtlijn kent zowel een interne als externe werking; indien een ruimtelijke ingreep in of in de nabijheid van een dergelijke zone is voorgenomen, kan dit tot significante verstoring voor het gebied leiden.

Samenvattend betekent dit dat inzicht moet worden verkregen in:

- de aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten of leefgebieden van beschermde diersoorten en in de effecten van de ingrepen op deze soorten;
- de aanwezigheid van Natura 2000 gebieden, voorheen Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en de effecten van de ruimtelijke ingreep op deze gebieden.

Voorliggende rapportage bevat de beoordeling van de gevolgen van de ontwikkeling op de te beschermen natuurwaarden.

1.2 *Beoordelingskader*

Voor een beoordeling van de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkelingen op de beschermde natuurwaarden in het plangebied zijn de volgende aspecten van belang:

- de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van in het kader van Natura 2000 aangewezen speciale beschermingszones (gebiedsbescherming);
- de aanwezigheid van in het kader van de Flora- en faunawet beschermde dier- en plantensoorten (soortenbescherming).

Natura 2000

De Natura 2000 richtlijn is een Europese richtlijn die sinds oktober 2005 de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn vervangt. Het doel van deze richtlijn is het bieden van bescherming en ontwikkelingsperspectief voor leefgebieden van zeldzame en bedreigde soorten en habitattypen.

De gebiedsbescherming is door middel van beide richtlijnen vastgelegd in aangewezen speciale beschermingszones, die het meest geschikt zijn als leefgebied voor beschermde vogelsoorten. Deze zijn van belang voor de instandhouding van bepaalde natuurlijke habitats en bepaalde flora en fauna. Voor ieder project of plan in of nabij een speciale beschermingszone kunnen de bevoegde overheden, pas toestemming geven voor uitvoering nadat zij op basis van een passende beoordeling de zekerheid hebben gekregen dat het

project of plan de natuurlijke kenmerken en/of soorten van het betrokken gebied niet significant aantast. Ook bestaand grondgebruik is aan deze onderzoeksplicht onderworpen. Alle Natura 2000 gebieden zijn opgenomen in de Ecologische Hoofdstructuur van de provincie Zeeland.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet bestaat sinds 1 april 2002. Deze vervangt de Vogelwet, de Jachtwet, de Wet bedreigde uitheemse diersoorten en het onderdeel soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet.

Om te bepalen of een ontheffing noodzakelijk is, is gebruik gemaakt van het schematisch stappenplan in bijlage 2. Als eerste is beoordeeld of op de voorgenomen activiteit de Flora- en Faunawet van toepassing is. Daarna is bepaald of de werkzaamheden vallen onder activiteiten waarvoor een vrijstelling geldt en als laatste is gekeken welke beschermde soorten er in het plangebied leven en welke gevolgen de voorgenomen werkzaamheden hebben op de aanwezige soorten. Voor het verlenen van de ontheffing is van belang dat bij soorten die bescherming genieten in het kader van de Flora- en faunawet onderscheid wordt gemaakt in drie categorieën, zie bijlage 2: Algemene soorten (tabel 1); Overige beschermde soorten (tabel 2) en Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB (tabel 3). Vrijwel alle in het wild voorkomende vogelsoorten genieten een extra beschermde status. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood, verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Indien er niet gehandeld wordt volgens een goedgekeurde gedragscode moet een ontheffing aangevraagd worden. Werken volgens een goedgekeurde gedragscode is alleen mogelijk indien er soorten uit tabel 1 en, of tabel 2 aanwezig zijn. Indien er soorten uit tabel 3 aanwezig zijn dient altijd ontheffing aangevraagd te worden.

De Flora- en Faunawet geeft niet aan welke concrete activiteiten wel en niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij” – principe). Dit betekent in de praktijk dat het gaat om het effect van de activiteiten op beschermde soorten. Als de werkzaamheden zo uitgevoerd kunnen worden dat er geen schade toegebracht wordt aan beschermde diersoorten dan hoeft er vooraf niets geregeld te worden. Soms is het echter onvermijdelijk dat schade wordt gedaan aan beschermde dieren en planten. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd (zie bijlage 2).

De Flora- en faunawet is bedoeld om soorten te beschermen, niet individuele planten of dieren. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat mensen daar niet onzorgvuldig mee mogen omspringen. Vanuit deze gedachte is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen “voldoende zorg” in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Met de aangepaste regelgeving (februari 2005) is niet meer altijd een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Dat scheelt het doorlopen van de tijdrovende procedure. Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen kan nu een vrijstellingsregeling gelden. Kort gezegd komt de regeling hierop neer:

Als de werkzaamheden vallen onder reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkeling, geldt in veel gevallen een vrijstelling. Er zijn twee soorten vrijstellingen:

- Een algemene vrijstelling (voor algemene soorten);

- Een vrijstelling op voorwaarde dat men handelt conform een goedgekeurde gedragscode (voor zeldzamere soorten).

Bij de vrijstellingsprocedure zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de omvang en aard van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling. Als de werkzaamheden niet vallen onder reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkeling en er is een reële kans van schade aan beschermde soorten dieren of planten, dan moet vooraf een ontheffing aangevraagd worden.

1.3 Verantwoording

Deze beoordeling beschrijft de gevolgen van het beoogde voornemen op te beschermen soorten door de Flora- en Faunawet en de gebiedsbescherming door Natura 2000. De mogelijke aanwezigheid van soorten is bepaald aan de hand van een zogenaamde Quicksan, dit houdt in:

- de basisgegevens van het Natuurloket;
- literatuuronderzoek (diverse ecologische verspreidingsatlassen, artikelen en rapporten);
- algemene kennis over het voorkomen van de Nederlandse flora en fauna;
- veldverkenning/zoogdierenonderzoek

Tijdens de veldverkenning is een beoordeling gemaakt in hoeverre het leefgebied van soorten, die op basis van de gegevens van het Natuurloket, literatuuronderzoek en algemene kennis in het plangebied mogen worden verwacht, ook daadwerkelijk in het plangebied aanwezig zijn. Met de beschikbare gegevens en het inzicht in de voorgenomen activiteiten kan een goede inschatting worden gemaakt van de huidige en de toekomstige functie van het gebied voor flora en fauna. De beoordeling richt zich zowel op beschermde gebieden als op de te beschermen soorten. Aangezien de gegevens van het natuurloket beperkt zijn (van de meeste soortgroepen is geen of weinig informatie aanwezig), is op verzoek van de opdrachtgever een veldonderzoek om extra informatie te verzamelen uitgevoerd. Het onderzoek was met name gericht op de aanwezigheid van zoogdieren in het werkgebied. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode 2 tot en met 6 januari 2008. De resultaten hiervan zijn verwerkt in bijlage 4.

Met betrekking tot de te beschermen planten- en diersoorten, zie bijlage 2, wordt onderscheid gemaakt in de Algemene soorten (tabel 1); Overige soorten (tabel 2) en Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AmvB (tabel 3). Indien het reëel is te verwachten dat in het plangebied extra te beschermen soorten voorkomen die mogelijk hinder ondervinden van het voornemen, dan dient een op deze soort(en) gericht veldonderzoek te worden uitgevoerd om de aanwezigheid of afwezigheid van deze soorten aan te tonen. Vogels vormen hierop een uitzondering: bij aanwezigheid van vogelsoorten mogen geen (versturende) werkzaamheden worden gestart ten tijde van het broedseizoen (richtlijn broedseizoen 15 maart tot en met 15 juli). Indien echter sprake is van mogelijke aanwezigheid van bedreigde vogelsoorten (Rode Lijst) dient wél een gericht veldonderzoek te worden uitgevoerd.

Het onderzoek naar de soorten in bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB. dient te zijn uitgevoerd alvorens wordt gestart met uitvoering van het beoogde voornemen.

Afbakening studiegebied en werkgebied

Het studiegebied is het betreffende perceel tot ongeveer 500 meter van de locatie waar de voorgenomen activiteit zal plaats vinden, zie bijlage 1. Het werkgebied is het deel van het

perceel waar bebouwing (damwandloods) zal verdwijnen en nieuw gebouwd zal worden, zie bijlage 2 en 3. Het is belangrijk om een dergelijke omvang als studiegebied te nemen omdat veel diersoorten een groter leefgebied hebben als alleen het werkgebied en omdat de invloed van de voorgenomen activiteit soms verder reikt dan alleen het werkgebied. Voorgenomen activiteiten kunnen soms voor soorten in het studiegebied geen directe gevolgen hebben, maar wel indirecte gevolgen. Bijvoorbeeld als hun leefgebied wordt versnipperd en in kwaliteit achteruit gaat.

1.4 Opzet beoordeling

De opzet van deze beoordeling is als volgt. In hoofdstuk 2 is een korte beschrijving gegeven van het studiegebied en werkgebied en de voorgenomen activiteit. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de aanwezige en de te verwachten natuurwaarden in het gebied. Deze gegevens zijn vervolgens geïnterpreteerd en beoordeeld in relatie tot de voorgenomen activiteit (hoofdstuk 4).

2 BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE EN VOORGENOMEN ACTIVITEITEN

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de huidige situatie. Het studiegebied waar deze quickscan op van toepassing is, is weergegeven in bijlage 1. Het betreft de kilometerhokken 044-360, 044-361, 045-360 en 045-361 zie bijlage 1. Het werkgebied ligt in kilometerhok 045-361. Het studiegebied bestaat uit bebouwing van het dorp Westdorpe, agrarisch gebied, het kanaal van Gent naar Terneuzen, het oostelijk deel van de bebouwing van Sas van Gent en het natuurgebied Canisvliet. Het werkgebied ligt ingeklemd tussen bebouwing, tuinen (Graafjansdijk), het bestaande woonwagencentrum en de weg. Het werkgebied is circa 3400 m² groot. Het bestaat uit een braakliggend terrein met vegetatie die jaarlijks gemaaid wordt en uit een damwandloods, zie foto's voorzijde. Aan de zuidzijde grenst het terrein aan een groensingel, aan de west- en oostzijde grenst het terrein aan een coniferenhaag. Aan de noordzijde grenst het aan tuinen en een kleine paardenweide. Op het werkterrein staan enkele coniferen.

2.2 *Voorgenomen activiteit*

De voorgenomen activiteit bestaat uit het slopen van een damwandschuur, het bouwrijp maken van het terrein (inclusief verwijderen beplanting op het terrein), aanbrengen verharding, het plaatsen van 4 woonwagens en het bouwen van 3 woonhuizen met tuin. Rondom het terrein wordt een groengordel aangelegd, of blijft de bestaande beplanting behouden. Deze activiteit kan bestempeld worden als ruimtelijke inrichting.

3 HUIDIGE ECOLOGISCHE WAARDEN

3.1 Beschikbare inventarisatie gegevens

3.1.1 Natuurloket

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de beschikbare gegevens over het voorkomen van de diverse soortgroepen in het plangebied, zoals vermeld bij het Natuurloket. Het Natuurloket is een gezamenlijk initiatief van het Ministerie van LNV en de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna. In de VOFF zijn particuliere gegevensbeherende organisaties verenigd. Het Natuurloket heeft als doel de toegankelijkheid van gegevens over de aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten in Nederland te vergroten. De gebiedsinformatie is gedeeltelijk gebaseerd op waarnemingen die verzameld zijn door de PGO's.

Tabel 1. Volledigheid van de bij het Natuurloket bekende gegevens

Soortgroep	Kilometerhok 044-360	Kilometerhok 044-361	Kilometerhok 045-360	Kilometerhok 045-361
Vaatplanten	Goed	Matig	Goed	Goed
Mossen	Niet onderzocht	Slecht	Niet onderzocht	Niet onderzocht
Korstmossen	Niet onderzocht	Niet onderzocht	Niet onderzocht	Niet onderzocht
Paddestoelen	Niet onderzocht	Slecht	Redelijk	Niet onderzocht
Zoogdieren	Slecht	Slecht	Slecht	Redelijk
Broedvogels	slecht	Slecht	Redelijk	Goed
Watervogels	Goed	Goed	Goed	Goed
Reptielen	Niet onderzocht	Niet onderzocht	Niet onderzocht	Niet
Amfibieën	Slecht	Niet onderzocht	Slecht	Matig
Vissen	Niet onderzocht	Niet onderzocht	Niet onderzocht	Niet onderzocht
Dagvlinders	Redelijk	Goed	Goed	Matig
Nachtvlinders	Niet onderzocht	Niet onderzocht	Redelijk	Niet onderzocht
Libellen	Matig	Niet onderzocht	Goed	Matig
Sprinkhanen	Niet onderzocht	Niet onderzocht	Niet onderzocht	Niet onderzocht
Overige ongewervelden	slecht	Niet onderzocht	Niet onderzocht	Niet onderzocht

Een toelichting op tabel 1 is terug te vinden in bijlage 1.

Het Natuurloket geeft het volgende weer:

Kilometerhok 044-360

Zoogdieren: er is 1 zoogdiersoort bekend die beschermd wordt door de Flora- en Faunawet, deze is opgenomen in tabel 1.

Broedvogels: er zijn 59 soorten bekend die beschermd worden door de Flora- en Faunawet.

Watervogels: er zijn 25 soorten die beschermd worden door de Flora- en Faunawet, tabel 2/3.

Amfibieën: er is 1 soort bekend die beschermd wordt door de Flora- en Faunawet, deze is opgenomen in tabel 1.

Kilometerhok 044-361

Zoogdieren: er zijn 3 soorten bekend die beschermd worden door de Flora- en Faunawet, deze zijn opgenomen in tabel 1.

Broedvogels: er is 1 broedvogelsoort bekend die beschermd wordt door de Flora- en Faunawet.

Watervogels: er komen 25 soorten voor die beschermd worden door de Flora- en Faunawet.

Kilometerhok 045-360

Vaatplanten: er komt 1 soort voor die beschermd worden door de Flora- en Faunawet, deze is opgenomen in tabel 1.

Zoogdieren: er komen 2 soorten voor die beschermd worden door de Flora- en Faunawet, deze zijn opgenomen in tabel 1.

Broedvogels: er komen 91 soorten voor die beschermd worden door de Flora- en Faunawet, hiervan zijn 13 soorten opgenomen op de Rode Lijst.

Watervogels: 25 soorten die beschermd worden door de Flora- en Faunawet, tabel 2/3.

Kilometerhok 045-361

Zoogdieren: er komen 12 soorten voor die beschermd worden door de Flora- en Faunawet, deze soorten zijn opgenomen in tabel 1.

Broedvogels: er komen 38 broedvogels voor die beschermd worden door de Flora- en Faunawet, 10 hiervan staan op de Rode Lijst.

Watervogels: er komen 25 soorten voor die beschermd worden door de Flora- en Faunawet.

Amfibieën: er is 1 soort bekend die beschermd wordt door de Flora- en Faunawet, deze is opgenomen in tabel 1.

3.1.2 Overige bekende inventarisatiegegevens en veldverkenning

Ten behoeve van de beoordeling is een onderzoek uitgevoerd in de periode 2 januari tot en met 6 januari 2008. Met behulp van dit onderzoek, literatuurstudie en veldkennis wordt aangegeven welke soorten in het studiegebied aanwezig zijn. De nadruk van de studie ligt hierbij op het werkgebied.

Vaatplanten: In het studiegebied zijn waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten. Soorten als Wilde kaadebol en Moeraswespenorchis (tabel 1) zijn hier te verwachten. Er zijn eveneens waarnemingen bekend van Rietorchis (Canisvliet en Bijenorchis (wegberm), tabel 3. De Canisvliet is een groeiplaats van het Kruipend moerasscherm. Vanwege het voorkomen van deze soort is de Canisvliet aangewezen als Natura 2000 gebied. In het werkgebied komen geen beschermde soorten voor, gezien het biotoop zijn deze ook niet te verwachten.

Zoogdieren: Naar verwachting komen in het studiegebied de volgende soorten uit tabel 1 voor: Bosmuis, Veldmuis, Egel, Bunzing, Wezel, Hermelijn, Rosse woelmuis, Veldmuis, Konijn, Haas, Ondergrondse woelmuis, Tweekleurige bosspitsmuis, Woelrat en Vos voor. Ook de volgende tabel 3 soorten: Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis en Gewone grootoorvleermuis komen in het studiegebied voor.

In het werkgebied zijn de volgende soorten voor die opgenomen zijn in tabel 1 vastgesteld: Huisspitsmuis en Bosmuis. Daarnaast is het waarschijnlijk dat ook Wezel en Egel van het terrein gebruik maken. De Gewone dwergvleermuis kan boven het werkgebied jagen. Tijdens het onderzoek zijn in de te slopen schuur geen sporen van Gewone dwergvleermuizen aangetroffen. De schuur is ongeschikt als dagverblijf of als kolonieverblijf voor vleermuizen.

Broedvogels:

In het studiegebied komen veel broedvogels voor. Tijdens een onderzoek naar het voorkomen van de Steenuil in Zeeuws-Vlaanderen is deze soort vastgesteld aan de noordzijde van de Graaf Jansdijk. Aan de zuidzijde van de Graaf Jansdijk is deze niet bekend. De meest bijzondere soorten broeden in de Canisvliet. Ook in de directe omgeving (aangrenzende groensingel en coniferenhaag) van het werkgebied komen broedvogels voor.

Het gaat hierbij om algemene tuin- en parkvogels als Heggemus, Winterkoning, Zanglijster, Merel, Koolmees, Pimpelmees, Houtduif, Ekster, en Staartmees. In het werkgebied zouden in lage aantallen broedvogels voor kunnen komen in de enkele struiken die hier staan. Het gaat hierbij om Heggemus, Winterkoning of Merel. In de aanwezig schuur zijn geen resten van nesten aangetroffen.

Watervogels: In het studiegebied komen watervogels voor. De Canisvliet, het Kanaal van Gent naar Terneuzen en de polders ten noorden van Westdorpe herbergen grote aantallen watervogels, vooral tijdens de trektijd en in de winter. Het werkgebied ligt geheel ingesloten tussen bebouwing, een weg en beplanting en is daarom ongeschikt als leefgebied voor watervogels.

Amfibieën: In het studiegebied zijn waarnemingen bekend van amfibieën. Er zijn waarnemingen bekend van de volgende soorten uit tabel 1: Gewone pad, Groene kikker, Kleine watersalamander en Bruine kikker. In het werkgebied zijn geen voortplantingswateren aanwezig. Een soort als de Gewone pad maakt in lage aantallen wel gebruik van het werkgebied. Tijdens het onderzoek is 1 exemplaar waargenomen.

3.2 Samenvattende informatie over de soortgroepen

Vaatplanten, mossen en korstmossen

Er zijn in het studiegebied soorten aanwezig die beschermd worden door de Flora- en Faunawet. Het gaat hierbij om soorten uit tabel 1: Grote kaardebol en Brede wespenorchis en soorten uit tabel 3, Bijenorchis, Rietorchis en Kruipend moerasscherm. In het werkgebied komen geen beschermde soorten voor.

Paddestoelen

Er zijn geen soorten bekend die worden beschermd door de Flora- en Faunawet. Gezien de milieufactoren zijn er geen beschermde soorten te verwachten in het werkgebied.

Amfibieën en reptielen

In het studiegebied zijn waarnemingen bekend van beschermde soorten amfibieën. Het gaat om algemene soorten als Kleine watersalamander, Gewone pad, Bruine kikker en Groene kikker

Er zijn geen waarnemingen bekend van reptielen in het studiegebied.

Insecten

Er zijn geen soorten bekend die worden beschermd door de Flora- en Faunawet. Gezien de milieufactoren zijn er momenteel geen beschermde soorten te verwachten.

Zoogdieren

Er zijn gegevens bekend van beschermde soorten (tabel 3) in het studiegebied. Het gaat hierbij om de Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis en Gewone grootoorvleermuis. Mogelijk dat de Gewone dwergvleermuis boven het werkgebied jaagt. De aanwezige schuur is ongeschikt als dagverblijf (schuilplaats) voor vleermuizen. Daarnaast komen meer algemene soorten uit tabel 1 voor.

Broedvogels

Er zijn gegevens bekend van broedvogels in het studiegebied. Vooral het natuurgebied Canisvliet herbergt een grote aantal soorten. Langs de noordzijde van de Graaf Jansdijk komt bij enkele van de hier aanwezige oude boerderijen de Steenuil voor. In het werkgebied zouden enkele om tuin- en parkvogels kunnen broeden.

Watervogels

Er zijn uit het studiegebied gegevens bekend van watervogels. Het werkgebied grenst aan bebouwing, wegen en beplanting en het heeft daarom voor watervogels geen waarde.

Vissen

Er zijn geen soorten bekend die worden beschermd door de Flora- en Faunawet. Gezien de milieufactoren zijn er momenteel geen beschermde soorten te verwachten in het werkgebied.

Overige ongewervelden

Er zijn in het werkgebied geen waarnemingen bekend van ongewervelden die beschermd worden door de Flora- en Faunawet. Gezien het biotoop zijn deze ook niet te verwachten.

Conclusies natuurwaarden en aanbevelingen

De gevonden of te verwachten natuurwaarden zijn gekoppeld aan het schematisch stappenplan uit bijlage 2 en de tabel in bijlage 2. Deze tabel geeft aan voor welke soorten de Flora- en faunawet van toepassing is. Middels het schematisch stappenplan en de soorten uit bijlage 2 kan bepaald worden of de Flora- en faunawet van toepassing is.

Op grond van deze Quicksan worden de volgende conclusies getrokken ten aanzien van de flora en fauna:

- In het studiegebied zijn geen waarnemingen bekend en ook niet te verwachten van: slakken, kevers, vissen, reptielen, kreeftachtigen, dagvlinders, libellen, ongewervelden en tweekleppigen die in het kader van de Flora- en faunawet zijn beschermd.
- In het studiegebied komen watervogels voor die door de Flora- en faunawet beschermd worden. De voorgenomen werkzaamheden zijn niet verstorend voor watervogels.
- In het studiegebied komen zoogdieren voor die door de Flora- en faunawet beschermd worden. Het gaat hierbij om soorten uit tabel 1 (algemene soorten) en soorten uit tabel 3 (streng beschermde soorten). Voor soorten uit tabel 1 geldt een vrijstelling. De voorgenomen activiteiten zijn niet nadelig voor de soorten uit tabel 3. Het jachtgebied van de Gewone dwergvleermuis wordt niet nadelig beïnvloedt. Om te voldoen aan de zorgplicht wordt aanbevolen de vegetatie in het werkgebied regelmatig te maaien en het maaisel af te voeren. Hiermee wordt voorkomen dat zoogdieren zich vestigen in het werkgebied en is er geen kans dat ze tijdens werkzaamheden gedood worden.
- In het werkgebied zouden enkele broedvogels voor kunnen komen. De kans hierop is het grootst in de periode 15 maart – 15 juli. Broedvogels mogen niet verstoord worden. De voorgenomen activiteiten kunnen broedvogels verstoren. Het wordt aanbevolen om het verwijderen van beplanting uit te voeren buiten de broedperiode.
- In het studiegebied komen amfibieën voor die door de Flora- en Faunawet beschermd worden. De kans dat de voorgenomen activiteiten nadelig zijn voor deze soorten is nihil.
- In het studiegebied zijn waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten. In het werkgebied komen geen beschermde soorten voor. De voorgenomen activiteiten hebben geen effect op de beschermde planten in het studiegebied.

4 VERWACHTE EFFECTEN OP NATUURWAARDEN

4.1 Gebiedsbescherming

In het Natuurgebiedsplan Zeeland 2005 is het studiegebied aangemerkt in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur, zie bijlage 1. Het gaat hierbij om de volgende gebieden: Canisvliet; Molenkreek en een groensingel gelegen aan de rand van Westdorpe. De natuurwaarden van de Canisvliet worden niet verstoord omdat de afstand tussen het werkgebied en de Canisvliet redelijk groot is, bovendien ligt er nog een drukke weg tussen het werkgebied en de Canisvliet. De voorgenomen activiteit heeft geen nadelig effect op de natuurwaarden van de groensingel. Er ligt nog een straat tussen. De voorgenomen activiteit heeft geen nadelig effect op de natuurwaarden van de Molenkreek. De Canisvliet is vanwege het voorkomen van het Kruipend moerasscherm aangewezen als Natura 2000 gebied. Deze gebieden zijn streng beschermd. Het is uitgesloten dat de voorgenomen activiteit nadelig is op het voorkomen van het Kruipend moerasscherm. Er vinden geen veranderingen plaats in de milieufactoren die nadelig zijn voor het Kruipend moerasscherm in de Canisvliet.

4.2 Effecten van de voorgenomen activiteiten

De volgende werkzaamheden zijn gepland:

- Het slopen van een damwandschuur.
- Het bouwrijp maken van het terrein (inclusief verharding aanbrengen).
- Het plaatsen van 4 woonwagens en het bouwen van 3 woonhuizen met tuin.

De activiteiten zijn te karakteriseren als ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Verwacht wordt dat voorgenomen activiteiten geen nadelige effecten hebben op soorten die beschermd worden door de Flora- en Faunawet indien de in H3.2 voorgestelde aanbevelingen worden opgevolgd.

4.3 Ontheffing

Voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden is, gezien de huidige toestand van het terrein (januari 2008) en gebruik makend van de huidige (januari 2008) beschikbare gegevens, geen ontheffingsaanvraag noodzakelijk in het kader van de Flora- en faunawet indien de in H 3.2 voorgestelde aanbevelingen worden opgevolgd.

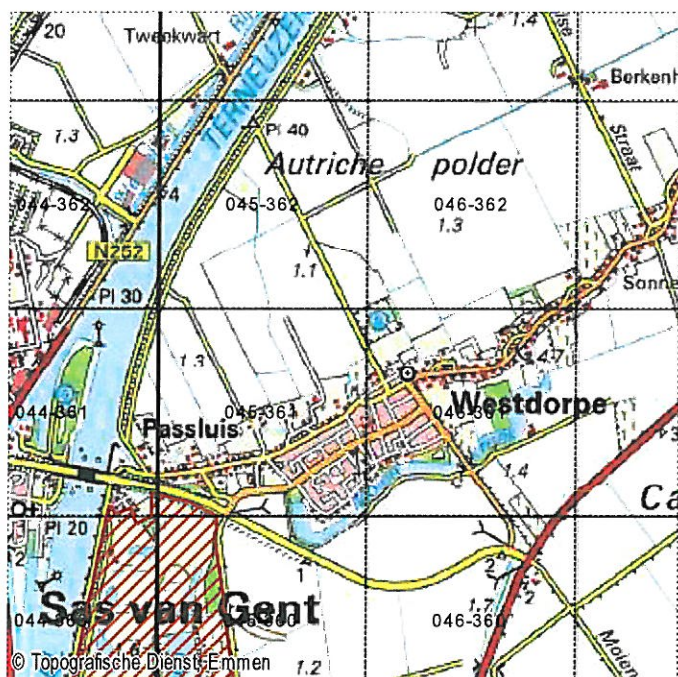
4.4 Conclusies

Op grond van de uitgevoerde beoordeling kunnen (gebruikmakende van de in juni 2007 beschikbare gegevens) de volgende conclusies worden getrokken:

- Er zijn geen speciale beschermingszones, Natuurgebiedsplan, Natura 2000 (voorheen Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn), Natuurbeschermingswet 98, die nadelige effecten ondervinden van de voorgenomen activiteiten.
- Voor het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten is geen ontheffing noodzakelijk in het kader van de Flora- en Faunawet.

Bijlage 1

Globaal rapport Natuurloket en kaart Natuurgebiedsplan

ONDERZOEK FLORA- EN FAUNAWET EN NATUURWETGEVING VOOR DE UITBREIDING VAN EEN
WOONWAGENCENTRUM BIJ DE VISSERSVERKORTING TE WESTDORPE

Globaal rapport verspreiding beschermde en bedreigde soorten

Samenstelling: 23-12-2007

Let op: Aan deze gegevens kunnen geen rechten worden ontleend. Lees ook de afwijzing
van aansprakelijkheid op onze website.

In onderstaande tabel staat het aantal beschermde en bedreigde soorten per kilometerhok.

Databanken worden regelmatig geactualiseerd. Het kan dus zijn dat er meer gegevens
beschikbaar zijn dan in dit overzicht vermeld staat. Wanneer u gegevens bij Het Natuurloket
koopt, dan krijgt u uiteraard de meest recente informatie.

Als in een kilometerhok geen beschermde soorten zijn aangetroffen, terwijl het hok niet goed
is onderzocht, dan is het veelal nodig om aanvullend onderzoek uit te voeren. Als een
kilometerhok goed is onderzocht, hoeft u voor de desbetreffende soortgroep geen aanvullend
onderzoek te doen: de gegevens die u bij Het Natuurloket koopt, volstaan dan.

Het Natuurloket
Eind 2007
Tel: 0317 - 47 47 77
Fax: 0317 - 47 47 75
info@natuurloket.nl

Rapportage voor kilometerhok X:044 / Y:360

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten				1	goed	-	1991-2006
Mossen					niet onderzocht		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Peddestoelen					niet onderzocht		1991-2006
Zoogdieren	1				slecht	0%	1996-2006
Broedvogels		59			slecht	0%	1995-2006
Watervogels		25			goed	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën	1	0	0	0	slecht	51-100%	1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders					redelijk	51-100%	1995-2006
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					matig		1992-2006
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006
Overige ongewervelden					slecht		1992-2006

Landelijke vegetatedatabank: gegevens inzien van dit hok

* Legenda

FF = Flora- en faunawet
lijst 1 / lijst 2+3
H/V = Habitatrichtlijn (alleen
bijlage 1 en 2) of Vogelrichtlijn
RL = Rode Lijst
(#) = tevens meetnetgegevens
verzameld.

Volledigheid onderzoek: Hiermee
wordt aangegeven of op basis van
de gebrachte bezoeken een volledig
overzicht is te verwachten van de
soorten van de betreffende
soortgroep. Een **toelichting** op
deze categorieën kunt u vinden
onderaan deze rapportage.

Actualiteit: per groep is
aangegeven uit welke periode de
gegevens zijn opgenomen.

 niet van toepassing

**ONDERZOEK FLORA- EN FAUNAWET EN NATUURWETGEVING VOOR DE UITBREIDING VAN EEN
WOONWAGENCENTRUM BIJ DE VISSERSVERKORTING TE WESTDORPE**

Rapportage voor kilometerhok X:044 / Y:361

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten				1	matig	-	1991-2006
Mossen			0	0	slecht		1995-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddenstoelen				1	slecht	0%	1991-2006
Zoogdieren	3				slecht	0%	1995-2006
Broedvogels		1			slecht	0%	1995-2006
Watervogels		25			goed	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën					niet onderzocht		1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders					goed	51-100%	1995-2006
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					niet onderzocht		1992-2006
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006

Landelijke vegetatiedatabank: gegevens inzien van dit hok

Rapportage voor kilometerhok X:045 / Y:360

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1			6	goed	-	1975-1990
Mossen					niet onderzocht		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddenstoelen				2	redelijk	0%	1991-2006
Zoogdieren	2				slecht	0%	1996-2006
Broedvogels		91		13	redelijk	0%	1995-2006
Watervogels		25			goed	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën					slecht		1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders				2	goed	51-100%	1995-2006
Nachtvlinders					redelijk		1980-2005
Libellen					goed		1992-2006
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006

Landelijke vegetatiedatabank: gegevens inzien van dit hok

**ONDERZOEK FLORA- EN FAUNAWET EN NATUURWETGEVING VOOR DE UITBREIDING VAN EEN
WOONWAGENCENTRUM BIJ DE VISSERSVERKORTING TE WESTDORPE**

Rapportage voor kilometerhok X:045 / Y:361

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten				1	goed	-	1975-1990
Mossen					niet onderzocht		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Peddestoelen					niet onderzocht		1991-2006
Zoogdieren (#)	12				redelijk	0%	1996-2006
Broedvogels		38		10	goed	0%	1995-2006
Watervogels		25	27		goed	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën	1	0	0	0	matig	51-100%	1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders					matig	51-100%	1995-2006
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					matig		1992-2006
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006

Landelijke vegetatiedatabank: gegevens inzien van dit hok

Landelijke vegetatiedatabank: gegevens inzien van de gezamenlijke kilometerhokken

Het door u opgevraagde gebied ligt in of nabij Habitatrictlijngebied!

Wat te doen als u meer informatie wilt na het zien van het globaal rapport?

Als u na het zien van het globaal rapport wilt weten welke soorten er zijn aangetroffen, dan kunt u die informatie aanvragen via [Het Natuurloket](#).

Het Natuurloket richt zich bij de gegevensleveringen voornamelijk op professionele gebruikers. Particulieren raden we aan zich rechtstreeks te wenden tot de desbetreffende PGO. Voor adressen zie www.voff.nl.

Procedure aanvraag volledig rapport

U hebt nu een globaal rapport gekregen over aantallen wettelijk beschermde soorten, en bedreigde soorten van de Rode Lijst. U kunt via Het Natuurloket een volledig rapport met meer gedetailleerde gegevens krijgen. In dit rapport staat aangegeven om welke dieren of planten het precies gaat en wordt een eerste indicatie gegeven van de te verwachten effecten van de ingreep. Die gegevens heeft u nodig voor de ontheffingsaanvraag.

On-line prijs berekenen van een volledig rapport

Als u wilt weten hoeveel het kost om een volledig rapport op te laten stellen, dan kunt u zelf de prijs berekenen. Voor deze service moet u zich eerst eenmalig aanmelden. U ontvangt dan direct per e-mail uw gebruikersnaam en wachtwoord, die u nodig heeft om in te loggen.

Na inloggen kunt u een offerte opstellen. De door u opgestelde offertes wordt in uw persoonlijk archief bewaard. Wanneer u aansluitend op het raadplegen van een globale rapportage een offerte opvraagt, dan worden de correcte kilometerhokgegevens automatisch ingevuld!

ONDERZOEK FLORA- EN FAUNAWET EN NATUURWETGEVING VOOR DE UITBREIDING VAN EEN WOONWAGENCENTRUM BIJ DE VISSERSVERKORTING TE WESTDORPE

Opdracht geven voor een volledig rapport

Als u opdracht wilt geven voor een volledig rapport, dan kunt u dat alleen on-line doen. Klik op de link **opdracht geven**. Geef vervolgens aan welke gegevens u wilt ontvangen en klik op 'opdracht geven'. In de laatste stap bevestigt u de elektronische opdracht door een schriftelijke opdrachtverlening naar Het Natuurloket te sturen of faxen. Na maximaal 20 werkdagen ontvangt u de gegevens. De door u verleende opdrachten worden in uw persoonlijk archief bewaard.

Op de levering van een volledig rapport zijn onze **Algemene Voorwaarden** van toepassing. Deze zijn bij de Kamer van Koophandel in Arnhem gedeponeerd. Opdrachtverlening (via onze website) kan alleen als u zich akkoord verklaart met deze voorwaarden.

Ook kunt u binnen 2,5 week gegevens ontvangen. Voor deze extra service geldt wel een prijsopslag van 40%. Voor meer informatie kunt u bellen met Het Natuurloket: 0317 - 47 47 77 of e-mail naar **Het Natuurloket**.

Toelichting op volledigheid en actualiteit van het onderzoek

De gegevens die Het Natuurloket levert zijn afkomstig van de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), die zijn verenigd in de **Vereniging Onderzoek Flora & Fauna (VOFF)**. Kijk voor meer informatie op de website van de VOFF of stuur een mailtje naar voff@voff.nl.

De databank van Het Natuurloket niet compleet is; naar schatting bevat de databank 90% van alle beschikbare waarnemingen. Vooral op lokaal/regionaal niveau, bijvoorbeeld in Limburg, kunnen gegevens ontbreken. Er wordt voortdurend gewerkt om de databank van Het Natuurloket verder uit te breiden.

Vaatplanten (FLORA)

Per regio is het gemiddelde aantal aangetroffen plantensoorten per kilometerhok gegeven. Dit aantal is afhankelijk van o.a. bodemtype, waterhuishouding, schaal van het landschap en bodemgebruik. Daarom is de indeling van Nederland in 38 ecodistricten gebruikt als regio-indeling. Voor de mate van volledigheid zijn vier klassen onderscheiden:

- Niet onderzocht: er zijn geen waarnemingen gedaan.
- Slecht onderzocht: het aantal soorten per kilometerhok is kleiner dan 26, of als het aantal soorten kleiner is dan het gemiddelde van het ecodistrict min twee maal de standaarddeviatie.
- Goed geïnventariseerd: het aantal soorten is groter dan het gemiddelde van het ecodistrict minus de standaarddeviatie.
- Matig onderzocht: alle andere gevallen.

Het gemiddeld aantal aangetroffen soorten per kilometerhok loopt van 127 (grote, recente polders) tot 306 (kalkrijke duinen).

Mossen (BLWG)

Gegevens van mossen zijn veelal afkomstig van natuurgebieden en stedelijk gebied. De meeste bedreigde soorten mossen komen vooral voor op vochtige plaatsen en in bossen. Mossen kunnen in alle seizoenen worden gevonden.

Matig onderzocht: 1-10 soorten

Redelijk onderzocht: 11-30 soorten

Goed onderzocht: meer dan 30 soorten

Korstmossen (BLWG)

Gegevens van korstmossen zijn voornamelijk afkomstig van bos, heide en stuifzand, laanbomen en muren van oude gebouwen. Korstmossen kunnen in alle seizoenen worden gevonden. De meeste bedreigde soorten zijn slechte verspreiders en langzame groeiers en sterk gebonden aan het type substraat waarop ze groeien. Compensatie van verloren gegaan substraat of het ontzien van groeiplaatsen is in veel gevallen wenselijk.

Matig onderzocht: 1-10 soorten

Redelijk onderzocht: 11-20 soorten

Goed onderzocht: meer dan 20 soorten

ONDERZOEK FLORA- EN FAUNAWET EN NATUURWETGEVING VOOR DE UITBREIDING VAN EEN WOONWAGENCENTRUM BIJ DE VISSERSVERKORTING TE WESTDORPE

Paddestoelen (NMV)

Paddestoelen komen in elk biotoop voor, maar de soortenrijkdom kan sterk verschillen. In sommige biotopen kunnen ze tot de soortenrijkste groepen organismen behoren. In Nederland zijn bijna 5000 soorten bekend. Veel soorten reageren vaak snel op veranderingen in milieuomstandigheden en vormen daarom belangrijke indicatoren (zie: P.J. Keizer, Paddestoelvriendelijk natuurbeheer, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2003).

Verspreidingsonderzoek wordt bemoeilijkt door de specifieke levenswijze van paddestoelen. Het groeiende organisme (een schimmel) is voor het blote oog onzichtbaar en vormt meestal kortlevende waarneembare vruchtlichamen (de paddestoelen), op moeilijk voorspelbare momenten en plaatsen. De meeste soorten worden gevonden in de herfst, maar er zijn bijvoorbeeld ook specifieke voorjaarspaddestoelen. Gegevens worden over het algemeen verzameld door vrijwilligers, deels bij gerichte inventarisaties en deels als losse waarnemingen, zodat de inventarisatie-dichtheid erg variabel is. Het ontbreken van meldingen van bepaalde soorten kan dan ook nooit een garantie zijn dat deze soorten niet aanwezig zijn, ook niet in hokken die als "goed onderzocht" worden aangemerkt.

Om de volledigheid van een inventarisatie te definiëren zouden voor elk km-hok naast de aantallen waarnemingen en soorten ook specifieke biotoopenkenmerken moeten worden meegewogen. Voor paddestoelen is een dergelijke weging nog niet op landelijke schaal mogelijk. Vooral nog wordt uitgegaan van het globale (niet statistisch onderbouwde) ervaringsfeit dat een "serieuze" onderzoek in een hok in een goede tijd minstens een bepaald aantal verschillende soorten moet opleveren, met een eveneens globale correctie voor het feit dat dit aantal in een "goed" hok met minder waarnemingen wordt bereikt dan in een "slecht" hok. De hier gehanteerde definitie luidt:

Goed onderzocht: 250 of meer soorten, of 1000 of meer waarnemingen.

Slecht onderzocht: minder dan 50 soorten, of minder dan 100 waarnemingen.

Redelijk onderzocht: alle overige combinaties van aantallen soorten en waarnemingen.

Niet onderzocht: geen enkele waarneming beschikbaar (ontbreken van soorten wordt niet geregistreerd; een hok met enkele losse meldingen zou ook als "niet onderzocht" moeten worden betiteld, maar omdat dit moeilijk is af te bekenen wordt dan toch consequent de term "slecht onderzocht" gebruikt).

Standaard worden gegevens geleverd uit het databestand vanaf 1990 (ca. 65% van de bij de NMV beschikbare gegevens op km-hok niveau). Op locaties die weinig uiterlijke veranderingen hebben ondergaan kunnen ook oudere waarnemingen nog waardevolle bijdragen leveren aan de beoordeling van de (potentiële) waarde van het terrein.

Zoogdieren (VZZ)

Van zoogdieren bestaat geen landsdekkende informatie over het voorkomen van soorten op kilometerhokniveau. De soortenlijst van dit kilometerhok geeft dus niet de werkelijke situatie weer. Voor een betrouwbaar beeld dient ter plaatse een inventarisatie uitgevoerd te worden.

Broedvogels (SOVON)

In de jaren 1998-2000 is er in het kader van het Atlasproject van de Nederlandse Broedvogels in geheel Nederland gewerkt aan het vergaren van broedvogeldata op het niveau van kilometerhokken. In bosloten tot halfopen landschappen wordt 70-80% van de werkelijk in een kilometerhok aanwezige soorten vastgesteld. In open landschappen wordt uitgegaan van minimaal 80-100%.

Een kilometerhok waar atlaswerk heeft plaatsgevonden wordt als redelijk onderzocht gekwalificeerd.

Het Landelijk Soortenonderzoek Broedvogels (LSB) is in zijn huidige opzet in 1996 van start gegaan. Het richt zich op het jaarlijks verzamelen van de aantallen broedgevallen van in kolonies broedende soorten en de aantallen broedgevallen van zeldzame soorten. Van een selectie van zeldzame broedvogelsoorten wordt hierbij ook de verspreiding jaarlijks in kaart gebracht. Van de kolonievogelsoorten mag uitgegaan worden van een vrijwel landsdekkende inventarisatie.

Een kilometerhok is goed onderzocht als er na 1993 drie of meer keren een kolonie- en/of zeldzame soort is gemeld.

Het Broedvogel Monitoring Project (BMP) is in 1984 van start gegaan en heeft tot doel de aantalveranderingen van min of meer algemene vogelsoorten te volgen. In vaste proefvlakken van 15 tot 500 hectare groot verspreid over Nederland wordt jaarlijks een vaste selectie aan soorten onderzocht. De selectie van soorten kan bestaan uit alle soorten of uit een set van bijzondere soorten, bijvoorbeeld alleen weidevogels (BMP-W). Als een proefvlak meerdere kilometerhokken snijdt zijn de aanwezige soorten in het proefvlak naar elk betrokken kilometerhok gekopieerd.

Een kilometerhok is goed onderzocht als er na 1995 twee keer een proefvlak is onderzocht. Als er BMP-W proefvlak is onderzocht is het kilometerhok redelijk onderzocht.

ONDERZOEK FLORA- EN FAUNAWET EN NATUURWETGEVING VOOR DE UITBREIDING VAN EEN WOONWAGENCENTRUM BIJ DE VISSERSVERKORTING TE WESTDORPE

Wintervogels (SOVON)

Watervogels

Vanaf seizoen 1992/93 is de coördinatie van de watervogeltellingen ondergebracht bij SOVON. Het gaat daarbij om de maandelijkse ganzen- en zwanentellingen, maandelijkse tellingen van de Zoete Rijkswateren, de midwintertelling in januari en tellingen in de Waddenzee. Bij een evaluatie van deze verscheidenheid aan watervogelprojecten, bleek de genoemde opzet niet geheel te voldoen. Door de projectgewijze aanpak bleef de informatie over het voorkomen van watervogels versnipperd. Met ingang van het winterhalfjaar 2000/01 is het netwerk aan telgebieden uitgebreid, wordt het merendeel van de belangrijke watervogelgebieden in het winterhalfjaar maandelijks geteld en worden alle projectresultaten in een gezamenlijk rapport opgenomen.

Onderzoekskwaliteit: Een kilometerhok is goed onderzocht als er >25 maanden geteld is in de laatste 5 jaar. Als er >10 en <25 maanden is geteld in de laatste 5 jaar is het hok redelijk onderzocht, >5 en <10 maanden geteld is matig onderzocht.

Punt Transect Tellingen (PTT) Het Punt Transect Tellingen project (PTT) is het oudste monitoringproject van SOVON en werd in 1978 in het leven geroepen omdat van veel, vooral algemeen voorkomende, wintervogels vrijwel niets bekend was over de aantalsontwikkelingen binnen Nederland. De doelstellingen van het door SOVON en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) opgezette project waren (a) het volgen van de aantalsontwikkelingen van zoveel mogelijk soorten winter- en trekvogels door de jaren heen, zo mogelijk in relatie tot de achterliggende oorzaken en (b) het volgen van de veranderingen in de verspreiding van winter- en trekvogels. De uitvoering van het project is op alle punten gestandaardiseerd en houdt in dat waarnemers puntsgewijs op een vaste route gedurende een vaste tijd alle vogels tellen.

Onderzoekskwaliteit: Als er minimaal 2 punten meerjarig zijn onderzocht is het kilometerhok matig onderzocht. In alle andere gevallen is het kilometerhok slecht onderzocht.

Reptielen en Amfibieën (RAVON)

De onderzoekintensiteit voor reptielen en amfibieën is hoofdzakelijk gebaseerd op het aantal waarnemingen van de betreffende soortgroep (amfibieën of reptielen) per kilometerhok. Daarnaast is in de beoordeling meegewogen of de waarnemingen voldoende goed verspreid zijn over de seizoenen en over de aangetroffen soorten. De methodiek is toegelicht in een artikel in het RAVON tijdschrift (*R. Creemers & J. van Delft, 2001, Dataverzameling en inventarisatie-activiteit in Nederland RAVON 12, blz. 46-53.*)

Vissen (RAVON)

De inventarisatieactiviteit voor vissen is hoofdzakelijk gebaseerd op het aantal aangetroffen soorten en het aantal bezoeken per kilometerhok. De methodiek dient nog nader verrijkt te worden. In de goed onderzochte hokken wordt een goed beeld verwacht van de kwalitatieve samenstelling van de visfauna in de genoemde onderzoeksjaren. Aanvullingen op deze soortenlijst kunnen voornamelijk nog verwacht worden bij toepassing van andere vismethodieken en/of veranderende milieu-omstandigheden of uitbreiding van verspreidingsgebieden van individuele soorten.

Van de redelijk onderzochte hokken wordt geen volledig beeld verwacht van de kwalitatieve samenstelling van de visfauna. Aanvullingen kunnen verwacht worden door meer veldwerk, toepassing van andere vismethodieken en/of veranderende milieu-omstandigheden of uitbreiding van verspreidingsgebieden van individuele soorten.

Slecht of niet onderzocht zijn alle kilometerhokken die niet in een van beide bovengenoemde categorieën vallen. In deze kilometerhokken is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

De waarnemingen in het databestand van RAVON hebben hoofdzakelijk betrekking op vangsten met een steeknet. Elk vangstmiddel is echter selectief: het steeknet levert vooral veel jonge vis op en kleinere vissoorten. Juist veel van deze kleinere soorten vallen onder de Flora- en faunawet of de Habitatrichtlijn. Het schepnet is met name geschikt voor kwalitatieve bemonstering van kleinere watertypen als beken, sloten, weteringen en poelen. Voor meer kwantitatieve bemonsteringen worden doorgaans andere methodieken toegepast.

Dagvlinders (De Vlinderstichting)

Dagvlinders vliegen niet gedurende het gehele jaar. Sommige soorten vliegen in een generatie, die vaak niet meer dan vier tot zes weken als vlinder aanwezig is. De waarnemingen zijn gebaseerd op de waarnemingen van vlinders en slechts incidenteel op die van eitjes, rupsen of poppen. De momenten in een jaar dat in een kilometerhok naar vlinders is gekeken bepaalt dus de kans dat de aanwezige soorten allemaal gezien zijn. Voor de bepaling van de volledigheid van het onderzoek is dan ook gekeken naar de hoeveelheid waarnemingen in een kilometerhok en het aantal maanden dat er waarnemingen zijn gedaan.

Matig onderzocht: minder dan 10 waarnemingen uit maximaal een maand

Redelijk onderzocht: minder dan 10 waarnemingen uit 2 of 3 maanden, minder dan 26 waarnemingen uit 1 maand

Goed onderzocht: waarnemingen uit meer dan 3 maanden, meer dan 10 waarnemingen uit 2 of 3 maanden of meer dan 25 waarnemingen uit minimaal 1 maand

ONDERZOEK FLORA- EN FAUNAWET EN NATUURWETGEVING VOOR DE UITBREIDING VAN EEN WOONWAGENCENTRUM BIJ DE VISSERSVERKORTING TE WESTDORPE

Nachtvinders (De Vlinderstichting en de Werkgroep Vlinderfaunistiek van EIS-Nederland)

De macronachtvinders worden in Nederland op landelijk niveau onderzocht door De Vlinderstichting en de Werkgroep Vlinderfaunistiek van EIS-Nederland. De databanken die zij beheren worden gevuld door incidentele waarnemingen en gebiedsinventarisaties door actieve leden. De gegevens die thans via Het Natuurloket worden gepresenteerd zijn op dit moment alleen nog gebaseerd op de waarnemingen van De Vlinderstichting. Binnen afzienbare tijd zullen de waarnemingen van de Werkgroep Vlinderfaunistiek worden betrokken bij deze dataset. Dit kan betekenen dat hokken welke thans nog niet zijn onderzocht wellicht wel onderzocht zijn door de Werkgroep Vlinderfaunistiek, en tevens dat beschermde soorten een bredere verspreiding kennen dan via de website weergegeven. De classificatie van de toelichting op de volledigheid van het onderzoek is gelijk getrokken met die van de dagvlinders. Een toelichting hierop is bij de teksten over dagvlinders te vinden.

Libellen (EIS Nederland)

Libellen vliegen niet gedurende het gehele jaar. De meeste soorten vliegen in een generatie, die vaak niet meer dan zes tot acht weken als libel aanwezig is. De waarnemingen zijn gebaseerd op de waarnemingen van libellen en slechts incidenteel op die van larven of larvenhuidjes. De momenten in een jaar dat in een kilometerhok naar libellen is gekeken bepaalt dus de kans dat de aanwezige soorten allemaal gezien zijn. Voor de bepaling van de volledigheid van het onderzoek is dan ook gekeken naar de hoeveelheid waarnemingen in een kilometerhok en het aantal maanden dat er waarnemingen zijn gedaan.

Matig onderzocht: minder dan 10 waarnemingen uit maximaal een maand

Redelijk onderzocht: minder dan 10 waarnemingen uit 2 of 3 maanden, minder dan 26 waarnemingen uit 1 maand

Goed onderzocht: waarnemingen uit meer dan 3 maanden, meer dan 10 waarnemingen uit 2 of 3 maanden of meer dan 25 waarnemingen uit minimaal 1 maand

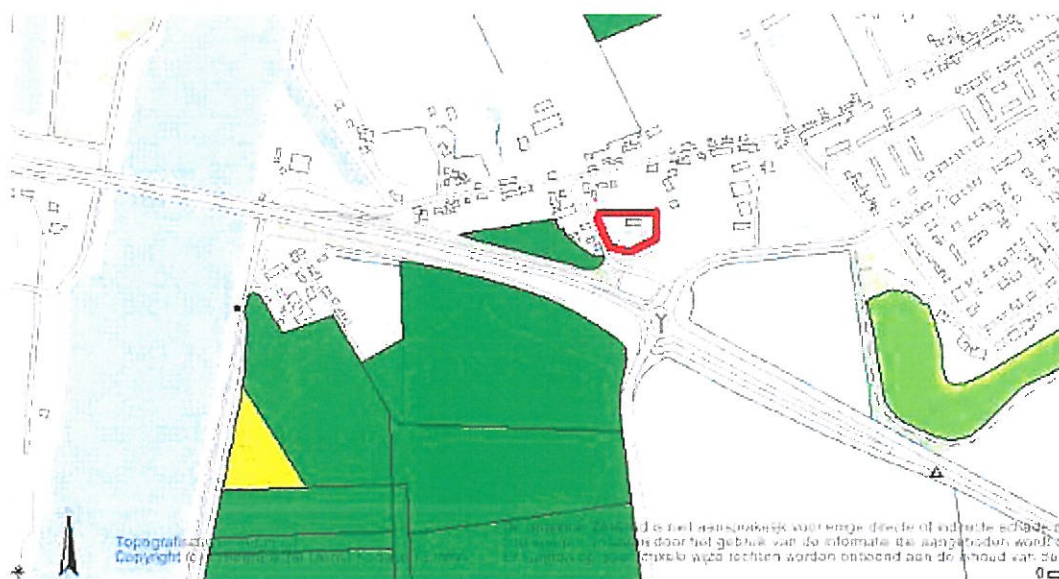
Sprinkhanen (EIS Nederland)

Bijna alle soorten sprinkhanen zijn in de nazomer aan te treffen. Het is daardoor mogelijk om tijdens twee bezoeken de sprinkhaanfauna van een gebied goed in kaart te brengen (onderzoeksintensiteit = goed). Als er slechts 1 bezoek aan een gebied is afgelegd kunnen er nog soorten zijn gemist (onderzoeksintensiteit = matig).

Overige ongewervelden (EIS Nederland)

Deze groep is een samenvatting van zes verschillende groepen met beleidsrelevante soorten (de Habitatrichtlijn, de Flora- en faunawet en de Rode Lijst). De groepen die hierin verwerkt zijn: bijen, kevers, mieren, medicinale bloedzuigers, mollusken en rivierkreeften van de Habitatrichtlijn. Omdat het groepen betreft met een ver uiteenlopende biologie en ecologie zijn de methoden en perioden van waarnemen en gegevens verzamelen niet eenduidig. Bovendien betreft het hier gepresenteerde bestand een opsomming van deze verschillende groepen. Daardoor kan een indicatie voor de bepaling van de volledigheid niet gegeven worden. Deze indicatie zal wel per groep uitgesplitst gegeven worden in de offerte van EIS.

Natuurgebiedsplan Provincie Zeeland omgeving Westdorpe

Natuurgebiedsplan:

- Bestaande natuur en bosgebied, in eigendom bij terrein beherende organisatie of particulier natuurbeheerder
- Bestaande natuur, in beheer bij een terrein beherende organisatie
- Bestaande natuur, met aankoop titel
- Bestaande natuur in eigendom (semi)overheid
- Beheersgebied
- Nieuwe natuur
- Natuurcompensatieproject
- Sloegroen

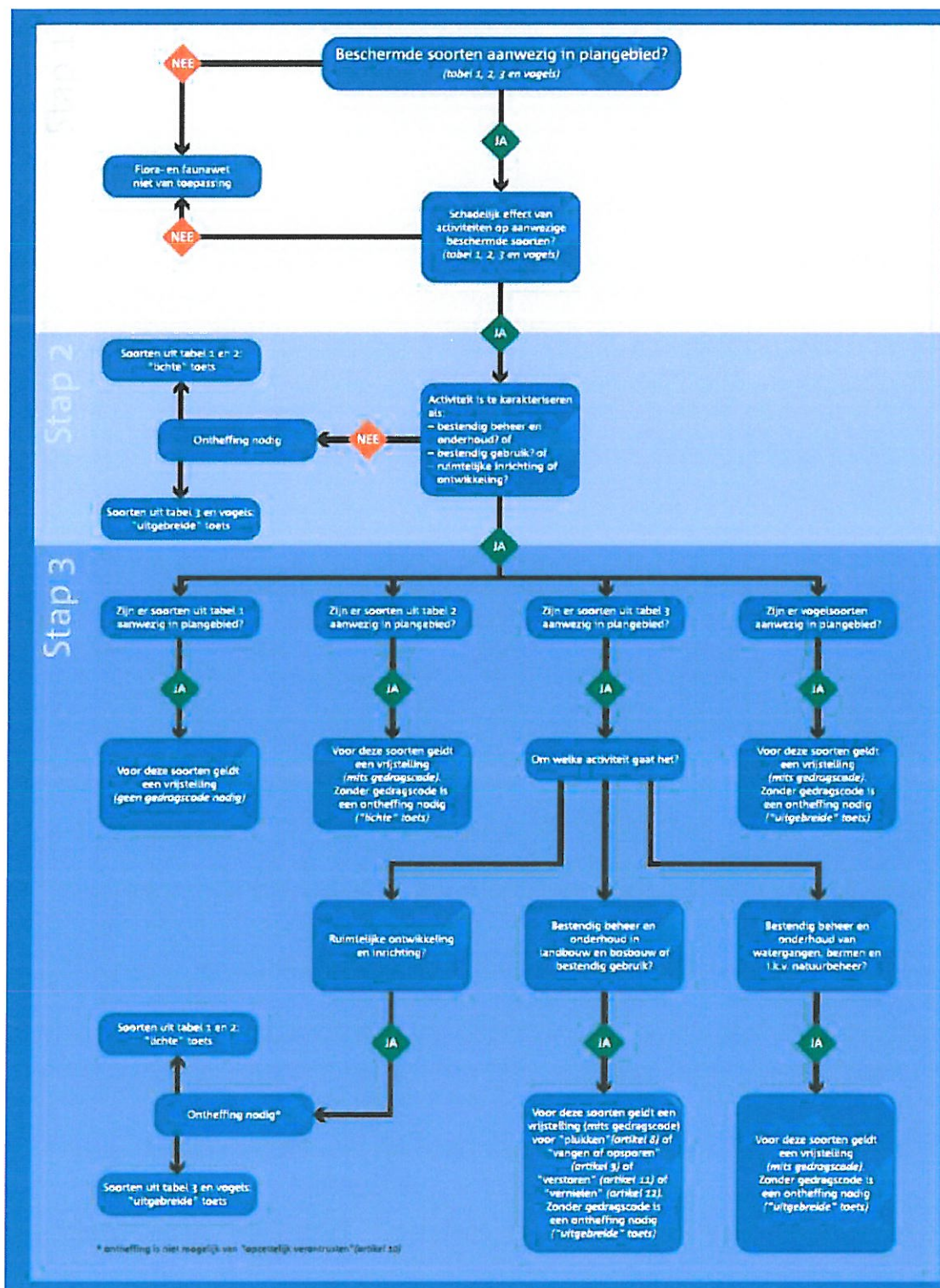
Natte ecologische verbinding:

- Verbindingszone 1^e prioriteit
- Verbindingszone langs/door NBP gebied
- Verbindingszone 2^e prioriteit

Rood = werkgebied

Bijlage 2

Informatie Flora- en faunawet

ONDERZOEK FLORA- EN FAUNAWET EN NATUURWETGEVING VOOR DE UITBREIDING VAN EEN
WOONWAGENCENTRUM BIJ DE VISSERSVERKORTING TE WESTDORPE

Tabel 1: Algemene soorten		Twekleurige bosspitmus		Sorex coronatus		Stekken	
Zoogdieren		vleermuis		Microtus arvalis		wijnvuisdijk	
aardmuis	Microtus agrestis	vos		Vulpes vulpes			
boormuis	Apodemus sylvaticus	wiesel		Mustela erminea			
dwergmuis	Microtus minotus	woelrat		Arctomys terrestris		Vaatplanten	
buurdmuis	Microtus pennsylvanicus	Reptielen en amfibieën		Rana temporaria		aardkraker	
dwergspitsmuis	Sorex araneus			Bufo bufo		broekwespier	
egel	Sorex araneus			Rana esculenta		broekvlieg	
gewone bosspitmus	Lepus europaeus			Triturus vulgaris		gewone vogelmuis	
haas	Lepus europaeus			Rana diademata		graskonijn	
hermelijn	Mustela erminea	Mieren		Formica rufa		kleine maagdrup	
halspitsmuis	Crucivora rosalia			Formica polyctena		kleine maagdrup	
konijn	Oryctolagus cuniculus			Formica truncorum		kleine maagdrup	
mol	Pitymys subterraneus			Formica pratensis		kleine maagdrup	
ondergrondse woelmuis	Caprellus caprellus					kleine maagdrup	
ree	Citellus richardsoni					kleine maagdrup	
roze woelmuis	Citellus richardsoni					kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	
						kleine maagdrup	

Bijlage 4

Verslag zoogdierenonderzoek

Inleiding

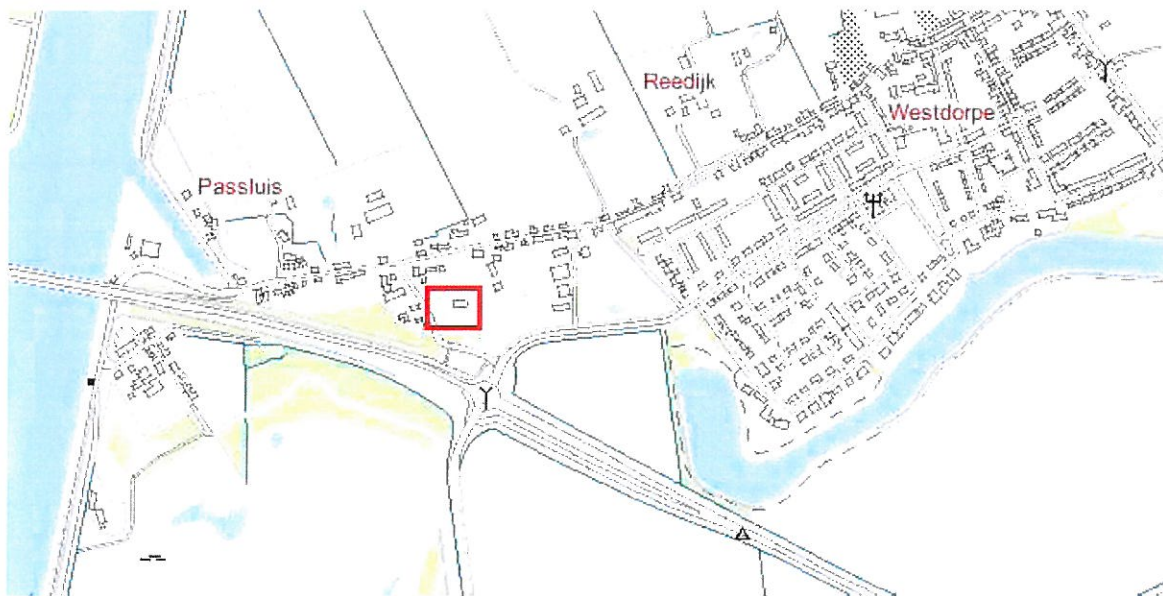
De gemeente Terneuzen is voornemens om een bestaand woonwagencentrum uit te breiden. Voor de betreffende uitbreidingslocatie heeft de initiatiefnemer gevraagd om te onderzoeken of het gebied een functie heeft voor beschermde zoogdieren. Bij aanwezigheid van beschermde diersoorten die opgenomen zijn in tabel 2 en tabel 3 van de Flora- en Faunawet dient een ontheffing aangevraagd te worden en dienen mitigerende en eventueel compenserende maatregelen getroffen te worden.

Het doel van het onderzoek is om vast te stellen of er beschermde zoogdiersoorten in het werkgebied voorkomen en of deze nadelige effecten ondervinden van de voorgenomen activiteiten.

Beschrijving werkgebied

Het werkgebied is gelegen aan de rand van Westdorpe, zie figuur 1. Het betreft een perceel van circa ... m2 waarop een damwandloods geplaatst is. De vegetatie op het perceel bestaat uit gras wat regelmatig gemaaid wordt. Op het terrein staan enkele kleine groenblijvende struiken. Aan de zuidzijde van het perceel grenst een groensingel van maximaal 10 meter breed. Aan de oost- en westzijde staat een coniferen haag.

Figuur 1. Ligging werkgebied.

Methode

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode 2 tot en met 6 januari 2008. Er is gebruik gemaakt van 10 Lifetraps en 10 Petfalls. In beide type vallen hebben de gevangen zoogdieren voldoende overlevingskansen. Op 2 januari zijn de gevallen geplaatst en is er lokvoer in de vallen neergelegd. De vallen stonden toen niet op scherp. Het lokvoer bestond uit: pindakaas, haverhout, wortel, appel en maden. Op 4 januari zijn de vallen op scherp gezet en vervolgens zijn de vallen 3 maal gecontroleerd: 1 keer 's avonds, 1 keer rond middernacht en 1 keer 's morgen. Van 5 januari op 6 januari zijn de vallen eveneens 3 maal gecontroleerd.

Op 2 januari is eveneens de damwandloods geïnspecteerd op aanwezigheid en sporen van zoogdieren. Hierbij is speciaal gelet op vleermuizen. Er is gelet of er geschikte dagverblijven aanwezig zijn in de loods en of er mest van vleermuizen in de loods aanwezig is.

Foto 1. Lifetrap.

Foto 2. Petfall.

Figuur 2. Locatie uitgezette vallen.

Resultaten

Vallen

In de vallen zijn de volgende soorten en aantallen gevangen:

Bosmuis (2 maal)

Huisspitsmuis (1 maal)

Gewone pad (1 maal)

Foto 3. Huisspitsmuis.

De Bosmuizen zijn gevangen in vallen die opgesteld stonden tegen de groensingel. De Huisspitsmuis werd gevangen in een val die opgesteld stond tegen de loods. Alle gevangen dieren zijn weer vrijgelaten.

Op het terrein werden sporen van de Mol aangetroffen.

Schuur

In de schuur zijn geen geschikte dagverblijven voor vleermuizen aangetroffen. Er zijn ook geen sporen (mest) van vleermuizen aangetroffen. Er zijn wel sporen van de Bruine rat aangetroffen.

Conclusies en aanbevelingen

Tijdens dit onderzoek zijn in het werkgebied de volgende door de Flora- en Faunawet beschermde soorten aangetroffen: Bosmuis, Huisspitsmuis, Mol, Bruine rat en Gewone pad. Mogelijk dat ook de Egel en Wezel gebruik maken van het terrein als foerageergebied. De Egel was tijdens het onderzoek in de winterslaaperperiode. De Wezel is door de verborgen levenswijze en door de lage dichtheid moeilijk vast te stellen. Er zijn geen geschikte overwinterplaatsen voor Egels aanwezig op het werkterrein. De genoemde soorten zijn opgenomen in tabel 1 van de Flora- en Faunawet. Voor soorten in tabel 1 geldt een vrijstelling voor activiteiten die vallen onder ruimtelijke inrichting. Voor deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing.

Er zijn geen vleermuizen of sporen van vleermuizen aangetroffen in het werkgebied. Waarschijnlijk jagen Gewone dwergvleermuizen wel eens boven het werkgebied. De voorgenomen activiteiten hebben geen effect op de kwaliteit van het jachtgebied van vleermuizen.

Het is onwaarschijnlijk dat er andere beschermde soorten uit tabel 2 of tabel 3 van de Flora- en Faunawet in het werkgebied voorkomen. Het biotoop ligt hiervoor te veel ingesloten tussen bebouwing en een drukke weg. Het biotoop is bovendien erg klein en wordt te intensief beheerd.

Aanbevelingen

Voor de inrichtingsmaatregelen is in het kader van de Flora- en Faunawet geen ontheffing noodzakelijk. Er wordt aanbevolen de vegetatie op het terrein regelmatig te maaien en het maaisel af te voeren om te voorkomen dat zich in de toekomst beschermde soorten kunnen vestigen en om te voorkomen dat soorten uit tabel 1 zich vestigen en vervolgens door werkzaamheden gedood worden.